

CONDITIONALITEIT – GEWASROTATIE OP BOUWLAND

(GLMC 7)

2024

////////////////////////////////////
AANPASSINGEN FICHE (zie groene tekst):

- (1) 07/02/2024: titel 5 toegevoegd
- (2) 08/02/2024: Titel 2 : Toegestane afwijkingen van de basisnorm voor gewasrotatie – de vermelding 'op perceelsniveau' werd geschrapt .
- (3) 04/04/2024: Volledige update van fiche gewasrotatie met toevoeging van extra punt 3: 'Bepaling van de oppervalkte bouwland die moet voldoen aan de gewasrotatie' en aanvulling punt 5: ' Informatie in Verzamelaanvraag op e-loket'

Door het roteren van de gewassen op een perceel wordt bodemuitputting vermeden en kan de ontwikkeling van bodempathogenen afgeremd worden, zodat het bodempotentieel behouden blijft.

- ▶ Pas gewasrotatie toe op minstens 1/3 van het bouwlandareaal
- ▶ Maximaal drie jaar na elkaar eenzelfde hoofdteelt op een perceel bouwland
- ▶ Aardappelen: slechts éénmaal om de drie jaar op eenzelfde perceel, voor gecertificeerde pootaardappelen: éénmaal om de vier jaar

1 BASISNORM

De norm gewasrotatie leeft u na op twee niveaus:

- ▶ Op **bedrijfsniveau** zorgt u ervoor dat u elk jaar op minimaal een derde van uw bouwlandareaal, gewasrotatie toepast door:
  - > Ofwel **het telen van een hoofdteelt die behoort tot een andere gewasgroep dan de gewasgroep waartoe de hoofdteelt van het voorgaande jaar behoort;**
  - > Ofwel, **indien aan de voorgaande voorwaarde niet is voldaan**, na de hoofdteelt van het voorgaande jaar een nateelt **aan te houden** die minstens twaalf weken op het perceel aanwezig blijft. **De nateelt behoort** tot een andere gewasgroep dan de hoofdteelt van het betrokken jaar;
  - > Aangezien bouwlandpercelen met meerjarig gewassen, grassen en andere kruidachtige voedergewassen of braakliggend land niet hoeven te roteren, worden de percelen met deze teelten in het voorgaande jaar niet meegeteld voor het bepalen van het bouwlandareaal waarop gewasrotatie moet plaatsvinden.
- ▶ Op **perceelsniveau** zorgt u er voor dat u op bouwland nooit 4 jaar na elkaar dezelfde hoofdteelt aanhoudt. Deze voorwaarde geldt niet **voor percelen die in het voorgaande jaar** meerjarige gewassen, grassen en andere kruidachtige voedergewassen of braakliggend land **als teelt hadden**.

Om de naleving op perceelsniveau na te gaan wordt de hoofdteelt op het perceel vanaf 2022 in rekening gebracht. Houd hier al rekening mee in uw teeltplan van 2024 om problemen met uw teeltplan van 2025 te vermijden. Hebt u op een perceel in 2022, 2023 en 2024 een hoofdteelt die behoort tot eenzelfde gewasgroep aangegeven, dan moet u in 2025 een hoofdteelt die behoort tot een andere gewasgroep aanhouden om geen inbreuk te hebben op deze norm.

Een hoofdteelt verschilt van de hoofdteelt van het voorgaande jaar wanneer deze teelt tot een andere gewasgroep behoort. Een gewasgroep voor gewasrotatie is eigenlijk een groep van teelten die behoren tot hetzelfde geslacht of dezelfde soort. Zo is er de gewasgroep 'Bieten' (geslacht) waartoe voederbiet, suikerbiet en rode biet behoren. Een ander voorbeeld is de gewasgroep 'Koolachtigen' (soort) waartoe broccoli, bloemkool, spruitkool, rode kool, ... behoren. Op het e-loket wordt deze opdeling voor u gemaakt. De opdeling vindt u ook op de webpagina '[Tabellen](#)' in de bijhorende tabel 'Gewasgroepen gewasrotatie'.

Winterteelten en zomerteelten worden als afzonderlijke gewasgroepen beschouwd, ook al behoren ze tot hetzelfde geslacht. Zo worden bijvoorbeeld wintertarwe en zomertarwe als twee verschillende gewasgroepen beschouwd. Spelt (*Triticum spelta*) wordt aanzien als een aparte gewasgroep ten aanzien van gewassen die behoren tot hetzelfde geslacht.

Silomaïs, korrelmaïs of een mengsel van maïs met een andere teelt (vb. vlinderbloemigen) worden allemaal aanzien als maïs en behoren tot dezelfde gewasgroep. Het afwisselen van deze teelten, zorgt dus niet voor een gewasrotatie op het perceel.

2 TOEGESTANE AFWIJINGEN VAN DE BASISNORM VOOR GEWASROTATIE

De volgende bedrijven zijn vrijgesteld van de toepassing van de norm voor gewasrotatie:

- ▶ Bedrijven waarbij meer dan 75 % van het bouwland in 2024 ofwel wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen, ofwel braak ligt, ofwel wordt gebruikt voor de teelt van vlinderbloemige gewassen ofwel wordt gebruikt voor een combinatie van deze toepassingen.
- ▶ Bedrijven waarbij meer dan 75 % van het subsidiabele landbouwareaal in 2024 ofwel blijvend grasland is, ofwel wordt gebruikt voor de productie van grassen of andere kruidachtige voedergewassen.

Volgende percelen bouwland van de voorgaande campagne zijn vrijgesteld van de norm gewasrotatie:

- ▶ Percelen met meerjarige gewassen, grassen en andere kruidachtige voedergewassen of braakliggend land.
  - > Onder de meerjarige gewassen vallen o.a. de teeltcodes meerjarige klaver (722), rode klaver (723), meerjarige luzerne (732), artisjok (8586, 9586) en bieslook (865 en 965)
  - > Onder de grassen en andere kruidachtige voedergewassen vallen de teeltcodes gras (60), graskruiden (63), festulolium (638) grasluzerne (660), grasklaver (700), mengsel gras en vlinderbloemigen (745), zaaizaad gras (601), graszoden (955), weiland met oogstbare bomen (9827) en natuurlijk grasland met onderhoud (9828).
  - > Onder braak vallen de teeltcodes braak met onderhoud (82), faunabraak (98) en bloemenmengsels (9831).
- ▶ Percelen met teelten onder vaste overkapping in volle grond (gespecialiseerde productiemethode 'SER' of 'LVG').
- ▶ Percelen met sierplanten in containers op en in volle grond (gespecialiseerde productiemethode 'CIV').
- ▶ Percelen met knolbegonia (teeltcode 9571).

- ▶ Percelen die in voorgaande jaren een lopende beheerovereenkomst hadden met VLM.
- ▶ Op percelen op zandgrond besmet met knolcyperus is mais na mais toegelaten tot wanneer het perceel vrij van knolcyperus is. De vrijstelling geldt voor elk aangemeld perceel ongeacht de omvang van de besmetting. Deze afwijking is toegestaan om knolcyperus effectief te kunnen bestrijden. Op basis van de verplichtingen voor geïntegreerde bestrijding (IPM) is de bestrijding van knolcyperus verplicht. Enkel in de maisteelt kunnen nog in België erkende selectieve herbiciden voor de bestrijding van knolcyperus gebruikt worden. Voor een succesvolle bestrijding van knolcyperus is het van belang dat op besmette percelen de maisteelt continu kan doorgezet worden tot het perceel vrij is van besmetting. Een te vroege onderbreking van de behandeling geeft de nog niet volledig verdwenen knolcyperus de kans zich opnieuw uit te breiden waardoor de bestrijding over een langere periode zou moeten aangehouden worden. Enkel percelen die in de verzamelaanvraag aangemerkt zijn als besmet met knolcyperus komen voor deze afwijking in aanmerking. Percelen die voor knolcyperus aangemeld zijn, kunnen niet samengevoegd worden met omliggende percelen tot het moment dat ze terug 'vrij van knolcyperus' zijn. Percelen waarop u knolcyperus vaststelt, moet u melden aan de regio met een foto van de besmetting op het perceel zelf. Daarnaast vermeldt u de graad van besmetting (oppervlakte in m²) en of het gaat om een hard of diffuse besmetting. Dat kan via info@lv.vlaanderen.be of de Agrilens-app. De vrijstelling van gewasrotatie op met knolcyperus besmette leem- en kleigronden vervalt vanaf 2024.
- ▶ Percelen met een subsidiabele teelt maar die omwille van de productiemethode (groeimedium) niet subsidiabel zijn (productiemethode serre groeimedium 'SGM', loods met teelt op betonvloer 'LOO', niet-permanente overkapping op groeimedium 'NPO', teelt op groeimedium in open lucht (containerveld) 'CON').

Volgende percelen worden beschouwd als voldaan aan de gewasrotatieverplichting en worden dus meegenomen in de berekening van het 1/3 bouwlandareaal waarop gewasrotatie heeft plaatsgevonden:

- ▶ Biologisch gecertificeerde percelen in de voorgaande campagne. Dat geldt voor alle bio-gecertificeerde percelen en percelen in omschakeling die door de controleorganen zijn bevestigd. Niet-bevestigde bio-percelen of te laat aangemelde bio-percelen moeten net als de gangbare percelen van het bedrijf wel voldoen aan gewasrotatie.
- ▶ Percelen van CSA-bedrijven of pluktuinen met veel verschillende teelten op 1 perceel in het voorgaande jaar en die in de opeenvolgende jaren (ruimtelijk) roteren. De percelen zijn aangegeven met volgende teeltcodes:
  - > Rotatieteelt van groentegewassen (teeltcode '899')
  - > Rotatieteelt van snijbloemen andere dan rozen (teeltcode '9755')

3 BEPALING VAN DE OPPERVLAKTE BOUWLAND DIE MOET VOLDOEN AAN GEWASROTATIE

Om het bouwlandareaal te kennen waarop u gewasrotatie moet toepassen, moet u kijken naar de teelten van de voorgaande campagne 2023. Die teelten bepalen namelijk of gewasrotatie nodig is. Ook moet de oppervlakte van de vrijgestelde percelen in mindering worden gebracht. Om de oppervlakte te bepalen is een stappenplan opgesteld. De bepaling van de oppervlakte vindt u terug in uw verzamelaanvraag op de pagina 'Gewasrotatie bedrijfsniveau' onder 'Conditionaliteit'.

- ▶ STAP 1: Selecteer alle percelen door u in gebruik voor hoofdteelt in 2024 (inclusief blijvend grasland en blijvende teelten) – Infrastructuur (stallen en gebouwen), houtkanten en poelen zijn hier dus niet opgenomen.

- ▶ STAP 2: Teelten in 2023 bepalen of er moet geroteerd worden. Indien u nieuwe percelen hebt aangegeven, bepaalt de hoofd- en nateelt van de vorige gebruiker of het perceel moet worden geroteerd.
- ▶ STAP 3: Enkel bouwland van 2023 komt in aanmerking voor gewasrotatie. Alle percelen blijvend grasland en blijvende teelten van 2023 worden uit de oppervlakte gehaald.
- ▶ STAP 4: Bepaalde percelen bouwland 2023 zijn vrijgesteld (zie punt 2 'Toegestane afwijkingen van de basisnorm voor gewasrotatie' hierboven). De oppervlakte van deze percelen telt niet mee voor rotatie en wordt afgetrokken van de oppervlakte van stap 3.
- ▶ STAP 5: De overblijvende oppervlakte bouwland 2023 waar de gewasrotatie moet worden toegepast ligt vast.
- ▶ STAP 6: Op slechts 1/3 van deze oppervlakte moet rotatie worden toegepast op bedrijfsniveau om te voldoen aan de norm in 2024
- ▶ STAP 7: Bepaalde percelen bouwland 2023 tellen altijd mee als geroteerd (Bio – CSA – zie punt 2 'Toegestane afwijkingen van de basisnorm voor gewasrotatie' hierboven).
- ▶ STAP 8: Pas principe van gewasrotatie toe (andere hoofdteelt-groep of nateelt -groep 12 weken).

4 SPECIFIEKE NORM VOOR AARDAPPELEN

Op een perceel waar u aardappelen teelt, moet u minstens twee jaar een ander gewas telen alvorens u opnieuw aardappelen op dat perceel kan telen. Deze verplichting geldt niet voor de teelt van aardappelen onder niet verplaatsbare serres. Bij de teelt van gecertificeerd pootgoed is dit minstens drie jaar. Om fytosanitaire redenen mag er voor de nieuw aangelegde percelen aardappelen geen overlap zijn met percelen waar in de voorgaande jaren aardappelen werden geteeld.

Aardappelen die vroeg geoogst worden, geeft u aan als voorsteelt. Deze voorsteelt van aardappelen wordt ook meegenomen in de rotatie van aardappelsteelt.

5 WELKE INFORMATIE VIND IK TERUG IN DE VERZAMELAANVRAAG OP HET E-LOKET?

5.1 GEWASROTATIE

5.1.1 Naleving op bedrijfsniveau

In 2024 moet u enkel de rotatie op 1/3 van het bouwlandareaal op bedrijfsniveau naleven. Er is een pagina 'gewasrotatie bedrijfsniveau' ter beschikking onder 'Conditionaliteit'

De pagina bestaat uit drie delen:

Bovenaan: melding of uw bedrijf vrijgesteld is, voldoet of niet voldoet aan de navolging van gewasrotatie op 1/3 van het bouwlandareaal .

Midden: een overzichtstabel met de berekening van het bouwlandareaal waaraan u moet voldoen en een weergave van het niet geroteerde/geroteerde areaal op uw bedrijf.

Overzicht

De tabel wordt altijd berekend, ook voor landbouwers die vrijgesteld zijn of geen premies aanvragen. Meer informatie over conditionaliteit en gewasrotatie op bouwland (GLMC 7) vindt u op [onze website](#).

Te voldoen:		Gewasrotatie >= 33,33 %
Totaal aangegeven oppervlakte door u in gebruik voor hoofdteelt in 2024 i	STAP 1	35,40 ha
Oppervlakte bouwland 2023 en in gebruik door u in 2024 i	STAP 3	19,31 ha
Oppervlakte vrijgesteld van rotatie op basis van teelt in 2023	STAP 4	2,21 ha
Oppervlakte bouwland in aanmerking voor gewasrotatie	STAP 5	17,10 ha
Minimale oppervlakte bouwland te roteren (1/3 of 33,33%)	STAP 6	5,70 ha
In uw aangifte: i	(STAP 7 – BIO/CSA) STAP 8	
Oppervlakte zonder rotatie		8,41 ha
Oppervlakte met rotatie		8,69 ha
% geroteerd		50,82 %
Voldaan:		Voldaan

Onderaan: een detailweergave van de percelen van de huidige (2024) en voorgaande campagne (2023) en de notering of de percelen (of delen van percelen) zijn geroteerd, niet geroteerd of vrijgesteld in het kader van de 1/3 verplichting op bedrijfsniveau.

In de basistabel zijn enkel de noodzakelijke gegevens opgenomen. U kan zelf de 'Weergave' veranderen (klik op de knop), meer gedetailleerde gegevens ophalen via het pijltje naast 'Perceel 2024' of 'Perceel 2023'. Ook kan op elke kolom bovenaan worden gefilterd.

De blauwe i-tjes geven u meer uitleg voor het betrokken veld.

Percelen (voor naleving 1/3 rotatie op bedrijf) i

Weergave: Percelen 2024 en bouwland in 2023

Perceel 2024		Perceel 2024		Perceel 2023				Rotatie i		
Nr	P	Referentie oppervlakte	Hoofdteeltgroep	Oppervlakte	Nr	Hoofdteeltgroep	Nateeltgroep	Nateelt2groep	Geroteerd	Reden
1	are...	0,66	Luzerne	0,66	1	Luzerne			x vrijgesteld	meerjarige...
3	van...	1,04	Aardappelen	1,04	3	Wintertarwe	Gele mosterd		i geroteerd	
4		1,69	Mais	1,69	4	Mais			i niet geroteerd	
6		1,55	Mais	1,55	34	Grassen			x vrijgesteld	grassen
8	Klei...	0,51	Mais	0,51	7	Mais			i niet geroteerd	
10	ool...	0,90	Wintergerst	0,90	9	Mais			i geroteerd	
12	ker...	0,63	Wintertarwe	0,63	11	Mais			i geroteerd	
13		1,20	Mais	1,20	12	Mais			i niet geroteerd	
14	ker...	0,32	Wintertarwe	0,32	13	Mais			i geroteerd	
15	de ...	1,34	Mais	1,34	14	Mais			i niet geroteerd	
16	hoek	1,10	Mais	1,10	15	Mais			i niet geroteerd	
23	gro...	2,06	Aardappelen	2,06	22	Wintertarwe	Gele mosterd		i geroteerd	
26	thuis	2,57	Mais	2,57	25	Mais			i niet geroteerd	
27	klei...	1,16	Mais	1,16	26	Wintertarwe	Gele mosterd		i geroteerd	
31	SPL	0,66	Wintertarwe	0,66	30	Wintertarwe	Gele mosterd		i geroteerd	
33	Sta...	0,48	Haver	0,48	32	Wintertarwe	Gele mosterd		i geroteerd	
35	SPL...	1,44	Mais	0,99	Nieuw	Haver	Rogge		i geroteerd	
35	SPL...	1,44	Mais	0,45	31	Wintertarwe	Gele mosterd		i geroteerd	

5.1.2 Naleving op perceelsniveau

In 2024 is er nog geen informatie te vinden over de naleving van de rotatie op perceelsniveau (maximaal drie jaar na elkaar een hoofdteelt behorend tot dezelfde gewasgroep). Dit gaat pas in vanaf 2025.

5.2 ROTATIE AARDAPPELEN

Op het e-loket kunt u van elk perceel de teelthistoriek raadplegen onder 'informatie over een punt'. Ook kunt u daar de rotatiestatus aardappelen nagaan. De rotatiestatus aardappelen is eveneens terug te vinden onder de rubriek "Perceelsinfo" – "Algemeen".

6 VOORBEELD VAN INVULLING GEWASROTATIE OP BEDRIJFSNIVEAU

Op 1/3 van bouwlandoppervlakte gewasrotatie

ofwel andere hoofdteelt t.o.v. voorgaande jaar 2023
ofwel tussenteelt 2023 van minstens 12 weken

1° Verplichting op bedrijf

bouwland	Perceel 1		Perceel 2		Perceel 3		Perceel 4		Totaal bouwland
	HT	NATEELT	HOOFDTEELT	NATEELT	HT	NATEELT	HT	NATEELT	
	1 ha		2 ha		1 ha		1 ha		4 ha
2023	gras		suikerbiet		mais	gele mosterd	mais		Voldoen aan 1/3: 1,33 ha
2024	tarwe		erwten		mais		maïs	gele mosterd	

✓ ✓ ✗

gras (of meerjarige teelt) in voorgaande jaar op bouwland = vrijgesteld van gewasrotatie

Gewasrotatie bedrijf = 3 ha > 1,33 ha OK

Kunstmatige creatie van voordelen

Iedere vorm van bedrijfsorganisatie of aangifte die artificeel opgezet wordt met het oog op het veilig stellen van steunbetalingen of het verkrijgen van meer betalingen, evenals het ontlopen van verplichtingen zoals conditionaliteit... wordt beschouwd als 'het kunstmatig creëren van voorwaarden om een voordeel te bekomen' conform artikel 62 van verordening (EU) 2021/2116. Deze beoordeling zal over campagnes heen gebeuren en kan aanleiding geven tot correctieve acties.

Disclaimer

Het Vlaams Gewest heeft deze fiches met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld op basis van de meest actuele beschikbare informatie. Het Vlaams Gewest kan evenwel geen enkele garantie geven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze fiches. U mag deze informatie niet als een persoonlijk, professioneel of juridisch advies of een equivalent daarvan beschouwen. Het Vlaams Gewest/de Vlaamse Gemeenschap kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor schade die u zou ondervinden door het gebruik van de informatie die in deze fiches/website is opgenomen.